

Maturitní okruhy – školní rok 2024/2025 - Předmět: Psychologie a komunikace

1. Psychologie a její význam (pojem psychologie a psychiky, funkce psychiky, odvětví a metody psychologie, oblasti jejího využití).
2. Proces utváření osobnosti (pojem, činitelé, motivace – potřeby, zájmy a cíle a volní procesy osobnosti), předpoklady pro ošetrovatelskou profesi.
3. Vrozené a získané vlastnosti osobnosti (schopnosti, temperament, charakter – rysy, sebehodnocení, hodnotová orientace, svědomí), typologie osobnosti zdravotníka.
4. Sociální učení, sociální vnímání a sociální interakce jako činitelé vedoucí k socializaci, rolové znaky zdravotníka, identifikace s profesionální rolí.
5. Sociální komunikace – druhy a činitelé, formy a složky verbální komunikace, úspěšnost a význam správné komunikace v práci zdravotníka.
6. Význam soc. skupiny pro socializaci člověka (vymezení pojmu soc. skupina a socializace, druhy soc. skupin, postavení členů a formy práce ve skupině, prosociální a asociální chování. Vývoj soc. dovedností zdravotníka („měkké dovednosti“).
7. Rodina a její funkce. Typy rodin a náhradní výchovná péče rodinná i ústavní. Psychologie příbuzných a návštěv. Zásady jednání s rodinou a pravidla komunikace s příbuznými pacienta. Rozhovor s rodiči nemocného dítěte.
8. Konflikty (definice, druhy, příčiny, řešení), vymezení pojmů myšlení a emoce. Nejčastější příčiny konfliktů ve zdravotnickém prostředí. Prestiž zdravotnické profese.
9. Psychický vývoj v obdobích života – novorozenec, kojeneček, batole, předškolák, školní věk. Psychologické zvláštnosti při práci s dětmi (význam hry a specifika komunikačního přístupu).
10. Psychologické zvláštnosti a úkoly období dospívání (puberta, adolescence) ve srovnání s dospělostí (rozdělení etapy dospělosti, znaky dospělého a jeho úloha ve společnosti).
11. Psychologické zvláštnosti v období stáří. Problematika těžce nemocných a umírajících, komunikační přístup zdravotníka.
12. Psychologická problematika nemoci-definice nemoci, vliv choroby na psychiku, ohrožení potřeb pacienta, bolest a strach, postoje k nemoci.
13. Nemoc jako náročná životní situace.
14. Vnímání, psychologická problematika a komunikační přístup k pacientům se smyslovým postižením a s osobami s tělesným postižením.
15. Význam řeči v životě člověka a psychologická problematika pacientů s narušenou komunikační schopností (řečové vady a jiné příčiny poruch komunikace).
16. Psychologická problematika a komunikační přístup k pacientům s mentálním defektem (mentální retardací a demencí).
17. Přístup k pacientům na chirurgickém a ortopedickém oddělení. Přístup k pacientovi s interním onemocněním.
18. Uplatnění psychologie v ženském lékařství (psychika těhotné ženy a rodičky, vývoj psychiky jedince v prenatálním, perinatálním a postnatálním období).
19. Profesionální chování zdravotníka – zásady produktivního chování, neproduktivní chování, evalvace, devalvace v postojích k nemocnému, styly chování a asertivní dovednosti.
20. Pozornost při navazování kontaktu, pozorování a rozhovor v ošetrovatelství, komunikační dovednosti (techniky aktivního naslouchání).
21. Náročné typy osobností. Psychologický přístup – komunikace s agresivním, neurotickým, úzkostným, depresivním, narcistním pacientem a pacientem pod vlivem alkoholu a drog).

- 22.** Úskalí zdravotnické profese (stres, frustrace, deprivace, syndrom vyhoření, profesionální deformace, duševní hygiena).
- 23.** Vliv civilizace na psychiku člověka (stres v životě současného člověka, ohrožení sociálně patologickými jevy a závislostmi, včetně novodobých).
- 24.** Psychologická problematika menšin a komunikační přístup zdravotníka k pacientům jiného etnika.
- 25.** Psychoterapie a relaxační techniky v práci zdravotníka, představy a jejich relaxační význam.

Vypracovala: Mgr. Andrea Mrázová, září 2024